

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศจะเจริญก้าวหน้า มีเสถียรภาพมั่นคง และมีระดับการดำรงชีวิตที่สูงได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของพลเมืองในประเทศ คือประชาชนที่มีการศึกษาก็มีความสามารถในการผลิตสูงตามความต้องการของประเทศชาติ สุกใจ เหล่าสุนทร ไก่กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ เรื่องวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า การศึกษาและความสามารถในการผลิตของพลเมืองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้งกันมาก ถ้าพลเมืองมีระดับการศึกษาต่ำ ความสามารถในการผลิตก็ย่อมจะต่ำไปด้วย^๑ ฉะนั้น ความมุ่งหมายของการศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพทางสังคมและ เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔) ไก่กล่าวถึงความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ ๑ ว่า "ตามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ การศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้าง เสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม....."^๒ กล่าวถึงแนวนโยบายการศึกษาของรัฐในหมวดที่ ๒ ว่า "รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญในอันดับสูง

สุกใจ เหล่าสุนทร, วิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ เพื่อเลื่อนเป็นศาสตราจารย์ วิทยาลัยประสานมิตร, ๒๕๐๕), หน้า ๑.

^๒ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, "แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐," อุดมศึกษา ๒ (มีนาคม ๒๕๒๐) : ๑.

ยังแห่งกิจการของรัฐ..."^๑ สุจริต เพียรชอบ ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นไว้ในเรื่องมหาวิทยาลัยกับการพัฒนา เศรษฐกิจว่าการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา กำลังคน จึงมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการผลิต และการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ^๒ ซึ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการศึกษาทุกระดับ และสาขาวิชา^๓

สุคใจ เหล่าสุนทร ได้ให้ความหมายของการศึกษาของประเทศว่า ประเทศที่ให้การศึกษาค้นคว้า ไม่ได้หมายเพียงว่าทำให้ประชาชนพล เมือง เป็นคนเฉลียวฉลาด มีความรู้กว้างขวาง มีศีลธรรม มีร่างกายแข็งแรงเท่านั้น แต่ต้องฝึกหัดอบรม ให้มีความสามารถที่จะประกอบอาชีพที่เหมาะสมได้ตามความต้องการ และความเจริญของประเทศชาติ ฉะนั้น การศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถ

๒ ประการคือ

๑. ความสามารถที่จะ เป็นพล เมืองที่ดีของประเทศชาติ สามารถอยู่รวมในสังคมได้เป็นอย่างดี และเป็นประโยชน์แก่สังคมของตน

เรื่อง เคียวกัน, หน้า ๒.

๒ สุจริต เพียรชอบ, "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนา เศรษฐกิจ" ศูนย์ศึกษา ๔ (๒๔ เมษายน ๒๕๐๘) : ๘.

๓ นันทวัน ไตรย์เทน, "ข้อคิดบางประการในการให้การศึกษาผู้ใหญ่" วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๑๔ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๒๐) : ๘๘.

๒. ความสามารถที่จะประกอบอาชีพสุจริตตามความถนัด และความชำนาญ
ที่คนใดศึกษามา เพื่อดำรงชีวิตของคน และครอบครัวมิให้เป็นภาระแก่ชุมชนที่ตนอยู่รวม
ทั้ง เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าในเวลาเดียวกันด้วย

* ไพฑูรย์ สินดารัตน์ ได้กล่าวว่า ลักษณะเด่นของสังคมไทยที่เห็นได้จากการ
ศึกษาก็คือ ชาวบ้านทั่วไปนิยมส่งบุตรหลานของตนให้ได้เล่าเรียนในชั้นสูง ๆ ให้มาก
ที่สุดเท่าที่กำลังทรัพย์ของตนจะอำนวย บางคนถึงกับกู้หนี้ยืมสินมา เพื่อการนี้โดยเฉพาะ
บางคนก็สำเร็จตามความตั้งใจไปด้วยดี แต่บางคนก็ได้รับความลำบากยากแค้น เพราะ
ไม่ประสบความสำเร็จ ลักษณะนี้เองที่ก่อให้เกิดความเข้าใจที่แอบแฝงของคนส่วนมาก
อยู่ข้อหนึ่งว่า การศึกษาคือการได้เข้าเรียนในโรงเรียน ในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย
คนมีการศึกษา คือคนที่เรียนสำเร็จจากโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น
ทั้งนี้คง เนื่องจากนักเรียน และผู้ปกครองไม่ทราบถึงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเลือกศึกษา
ต่อและการเลือกอาชีพ จึงเลือกได้ไม่ตรงกับความเป็นจริง คือมิได้คำนึงถึงความ
สามารถทางสติปัญญา ความถนัด โอกาสที่จะศึกษาต่อ และโอกาสที่จะได้ทำงานหลังจาก
สำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งไม่คอยคำนึงถึงฐานะทางการเงินของตน จึงต้องประสบ
ความผิดหวัง^๒

ปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งก็คือ ปัญหาการเลือกอาชีพ นักเรียนส่วนมากมัก
ประสบปัญหาและเกิดความยุ่งยากใจในการเลือกอาชีพ ว่าตนควรจะเลือกศึกษาในวิชาชีพ
แขนงใด และในสถาบันใด นักเรียนจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวของ
เขามากมายด้วยกัน สุกใจ เหลลาสุนทร ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญในการเลือกอาชีพ

สุกใจ เหลลาสุนทร, วิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา, หน้า ๔.

^๒ไพฑูรย์ สินดารัตน์, "การศึกษากับสังคมไทย" วิทยาลัยครูอาชีพศึกษา,

ของนักเรียนไว้ว่า "ความมั่งคั่งอันเกิดจากความสำเร็จในอาชีพ เกิดรติยศชื่อเสียง
 ความนับถือที่ได้รับจากประชาชน เครื่องแบบหรือเครื่องแต่งกายที่สวยงามเป็นสิ่ง
 การสืบอาชีพต่อกันบิดาหรือบรรพบุรุษ ตัวอย่างที่เด่นของชุมชนหรือของประเทศ"
 อิทธิพลดังกล่าวจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ในสถาบันที่เขา
 ต้องการ บางครั้ง เป็นเหตุให้นักเรียนเหล่านั้นลืมนึกถึงตัวเองว่า เหมาะสมกับอาชีพ
 เหล่านั้นหรือไม่ นักเรียนอาจจะสนใจสิ่งที่มาจูงใจมากกว่าตัวอาชีพจริง ๆ เสียอีก
 เช่นสายอาชีพนัก เรียนเลือก เข้า เรียนช่างออกแบบและก่อสร้าง เพราะ เห็นว่ามีรายได้
 ดี นักเรียนสนใจรายได้มากกว่าที่จะสนใจว่าช่างก่อสร้างนั้น จะต้องเรียนอะไรบ้าง
 ผู้เรียนจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ตัวของผู้เรียนเองนั้น เหมาะสมที่จะเรียนหรือไม่
 ถ้านักเรียนไม่สามารถเลือกได้เหมาะสมถูกต้องแก่ตนเองแล้ว เขาก็มีโอกาสประสบ
 ความล้มเหลวได้มากทีเดียว แต่ถ้านักเรียนสามารถเลือกเรียนวิชาชีพได้อย่าง
 เหมาะสมถูกต้องแก่ตนเองตามความเป็นจริงแล้ว เขาก็มีโอกาสประสบความสำเร็จ
 ในการเรียนและการทำงาน ตลอดจนเกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง การที่นักเรียนจะ
 เลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมถูกต้องนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในตัวเองอย่างถูกต้อง
 ของนักเรียน และใช้ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ทำการเลือกเรียนวิชาชีพให้เหมาะสมกับคน
 การที่นักเรียนจะมีความสามารถ เช่นนี้ ย่อมต้องอาศัยความช่วยเหลือของโรงเรียน
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นมัธยมตอนต้น ซึ่งได้แก่การจัดบริการแนะแนวและบริการ
 ให้คำปรึกษาหารือทางการศึกษาและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นในโรงเรียนนั่นเอง

มนุษย์มักจะอุทิศ เวลาส่วนใหญ่ในชีวิต เพื่อการทำมาหาเลี้ยงชีพ เมื่อบุคคล
 มีอายุเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องชวนหาประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัย

ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะได้นั้น ต้องซื้อหามาโดยใช้เงินเป็นสิ่งแลกเปลี่ยน การที่บุคคลจะได้เงินมานั้น ก็จะต้องทำงานหรือประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น อาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน มนุษย์ คณะวิชา ได้อ้างถึงพระพุทธโอวาทของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า "อาชีพะ เป็นหน้าที่ประจำของบุคคล" ซึ่งหมายความว่า คนเราจะขาดอาชีพเสียไม่ได้ คนที่มีความทุกข์ เมื่อพิจารณาแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าส่วนหนึ่งมีอาชีพะ เป็นต้นเหตุ คนกับงานนั้นจะแยกขาดจากกันไม่ได้ สำหรับทัศนะของ แอนน์ โร (Anne Roe) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพไว้ว่า อาชีพนั้น นอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทนเพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาสนองความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) แล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการทางจิตใจ (Psychological needs) และความต้องการทางค่านิยม (Social needs) ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย^๒

การที่บุคคลประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและความสนใจของตนนั้น นอกจากจะทำให้เศรษฐกิจของบุคคลนั้นดีขึ้นแล้ว ยังเป็นผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศชาติดีขึ้นด้วย ปัจจุบันนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางค่านิยม วัฒนธรรม และทางด้านวิชาการ ทำให้มีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นจำนวนมาก อาชีพแต่ละอย่างก็มีลักษณะงานแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะทำให้ความยุ่งยากให้แก่ผู้ต้องการ เลือกอาชีพเป็นอย่างยิ่ง โดยทั่วไปแล้วบุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มนุญ คณะวิชา, "การเลือกอาชีพของนักเรียน" วิทยจารย์

๗ (๑๖ กันยายน ๒๕๐๘) : ๕๘๘.

^๒ Anne Roe, The Psychology of Occupation, (New York: John Willey and Sons Inc., 1966), p. 31.

สามารถจะสนองความต้องการของคนได้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพนี้ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร
 ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพใดอย่างฉลาดนั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่อง
 ต่าง ๆ หลายประการคือ การรู้จักตนเอง ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน ความรู้
 เกี่ยวกับข้อเท็จจริงของงานอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับประเภทของอาชีพ ดังนั้น การ
 เลือกอาชีพจึง เป็นสิ่งที่สร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคล เป็นอย่างยิ่ง ^๑ ซึ่ง เดวิด
 เครช (David Krech) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกงานหรือเลือกอาชีพ นับว่า เป็น
 จุดที่ยุ่งยากลำบากจุดหนึ่งของบุคคล เมื่อเลือกแล้วจะเป็นไปจริงตามที่เลือกหรือไม่ขึ้น
 ขึ้นอยู่กับ การเลือกขั้นสุดท้าย ซึ่งจะตัดสินว่าคนนั้นเป็นบุคคลชนิดใด งานที่บุคคลเลือก
 จะเป็นเครื่องชี้ถึงประสบการณ์ และความต้องการของเขา บุคคลจะเกิดความพอใจ
 ถ้าได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการ ^๒

องค์ประกอบทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ซึ่งโร เทนเบอร์ก
 (อ้างอิงจาก Krech) ได้ทำการศึกษาไว้พบว่า องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อ
 การเลือกอาชีพของบุคคลคือ ค่านิยม ความต้องการและคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล
 ค่านิยม เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพ เพราะค่านิยมช่วยให้บุคคลทราบความ
 มุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติ ฟลอยดอน รัชท์ (Floyd Leon Ruch) ได้
 กล่าวถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถือไว้ว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิตของบุคคล

^๑ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "แนวคิดในการเลือกอาชีพ" ศิลปหัตถกรรม
 (หนังสือที่ระลึกงานกรีฑาศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๓๕ ของกระทรวงศึกษาธิการ
 ๑ - ๕ ธันวาคม ๒๕๑๕), หน้า ๘๑.

^๒ David Krech, Individual in Society, (New York:
 Mc.Graw-Hill Book Company, 1962), p. 130.

^๓ Ibid.

ถ้าจุดมุ่งหมายที่ใฝ่ฝันมีคุณค่าก็กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับสูง ตรงกันข้าม ถ้าจุดมุ่งหมายที่ใฝ่ฝันนั้นค้อยู่ในคุณค่าก็กล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับต่ำ ถ้าบุคคลมีจุดมุ่งหมายแน่นอนและเห็นว่าจุดมุ่งหมายนั้นมีความสำคัญ บุคคลก็จะพยายามแสวงหาทางให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น^๑ ค่านิยมจึง เป็นเสมือนแรงจูงใจ ซึ่งหลวงวิเชียรแพทยาคมได้กล่าวถึงค่านิยมไว้ว่า ค่านิยม เป็นแรงจูงใจที่จะนำบุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ และค่านิยมยังหมายถึงอะไรก็ตามที่คนต้องการหรือเลือกแล้ว^๒

ค่านิยมในอาชีพนั้นว่า เป็นองค์ประกอบสำคัญที่บุคคลจะใช้ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ เมื่อบุคคลมีค่านิยมในอาชีพค่านึงใดก็มีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับค่านิยมนั้น ๆ คนไทยส่วนใหญ่เชื่อกันว่าอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และได้รับการยกย่องจากคนทั่วไป ดังนั้น คนส่วนมากจึงพยายามเลือกอาชีพรับราชการ นอกจากนี้ยังพยายามส่งบุตรหลานของตนให้เรียนสูง ๆ จนถึงระดับมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ออกไปประกอบอาชีพรับราชการ นีรันคร ศิรินาวิน ได้พูดถึงการประกอบอาชีพของคนไทยไว้ว่า อาชีพหลักของคนไทยคือเกษตรกรรม และนอกจากนี้คนไทยยังนิยมรับราชการกันมาก ดังนั้น อาชีพรับราชการจึงกลายเป็นอาชีพหลักของคนไทย รองลงมาจากอาชีพเกษตรกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากคนไทยยึดถือค่านิยมในอาชีพค่านึงความมีเกียรติกันเอง ทั้ง ๆ ที่อาชีพรับราชการมีรายได้ต่ำกว่าอาชีพอื่นบางอาชีพ^๓ พยาบาล เป็นบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพอนามัยประเภทหนึ่ง

^๑ Floydleon Ruch, Psychology and Life, (New York: Scott Forman and Company, 1953), p. 121.

^๒ หลวงวิเชียรแพทยาคม, จิตวิทยาสังคม (โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ ๒๕๐๘), หน้า ๑๐๒.

^๓ นีรันคร ศิรินาวิน, "อาชีพของคนไทยกับการพัฒนาประเทศ" ปฏิภาณ-ปริทัศน์ ๑๒ (กรกฎาคม ๒๕๑๓) : ๘.

ที่มีความสำคัญยิ่งต่อสุขภาพอนามัยของชุมชน จำเป็นจะต้อง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนมีทักษะทางด้านเทคนิคที่ทันสมัย เพื่อให้การพยาบาลที่เที่ยงตรงและปลอดภัยแก่ผู้ป่วยจากการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบต่อการบริการและการศึกษาพยาบาล ทำให้สถาบันผู้ผลิตพยาบาลจะต้องคำนึงถึงในการปลูกฝังค่านิยม ความรู้ความเข้าใจทักษะ และเทคนิควิธีการพยาบาล เพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อสนองความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคตได้^๑

การพัฒนาประเทศนอกจากทางด้านการศึกษาแล้ว ยังต้องพัฒนาการสาธารณสุขควบคู่กันไปด้วย สำหรับแผนพัฒนาการสาธารณสุขระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔) มีนโยบายที่จะให้บริการสาธารณสุขทั้งด้านการรักษาพยาบาล และป้องกันโรค พร้อมทั้งส่งเสริมสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นชนบทที่ยังขาดแคลนอยู่มาก โดยรัฐจะเร่งปรับปรุงระบบการสาธารณสุขให้ส่วนราชการ องค์การ เอกชน และประชาชนร่วมผนึกกำลังช่วยแก้ปัญหาทรัพยากรที่มีจำกัด อำนวยประโยชน์สูงสุดให้แก่สังคม^๒

สำหรับในด้านการทหาร สุขภาพของทหารถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งในการพัฒนากองทัพ เนื่องจากความเข้มแข็งของกองทัพมิได้ขึ้นอยู่กับการมีอาวุธยุทโธปกรณ์อันทันสมัย และทรงอำนาจภาพแต่ประการเดียว หากแต่จะต้องอาศัยกำลังพลที่มีพลานามัยสมบูรณ์เป็นประการสำคัญด้วย กระทรวงกลาโหมได้ตระหนักถึงความสำคัญในค่านี้อย่างยิ่ง จึงได้จัดตั้งหน่วยรักษาพยาบาลขึ้นในกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศไว้ให้บริการในค่านเวชกรรมบำบัด (Curative medicine) และเวชกรรมป้องกัน (Preventive medicine) แก่ทหารครอบครัวทหาร และพลเรือนทั่วไป เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการสาธารณสุขฉบับที่ ๔ ซึ่งมีจำนวนหน่วยรักษาพยาบาลและที่ตั้งดังนี้

Elenor C. Lambertsen, Education for Nursing Leadership
(Philadelphia: J.B. Lippincott Co., 1958), p. 1

^๒ กระทรวงสาธารณสุข, โครงการพัฒนาการสาธารณสุข ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔), หน้า ๓๘.

ตารางที่ ๑ จำนวนหน่วยรักษาพยาบาลของกองทัพบกและที่ตั้ง

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๑	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	กรุงเทพมหานคร
๒	โรงพยาบาลอานันทมหิดล	ลพบุรี
๓	โรงพยาบาลค่ายสุรนารี	นครราชสีมา
๔	โรงพยาบาลค่ายขนแ้ว	ประจวบคีรีขันธ์
๕	โรงพยาบาลค่ายจักรพงษ์	ปราจีนบุรี
๖	โรงพยาบาลค่ายจิรประวัติ	นครสวรรค์
๗	โรงพยาบาลค่ายวชิราวุธ	นครศรีธรรมราช
๘	โรงพยาบาลค่ายสรรพสิทธิประสงค์	อุบลราชธานี
๙	โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี	ลำปาง
๑๐	โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	พิษณุโลก
๑๑	โรงพยาบาลค่ายกาญจนบุรี	กาญจนบุรี
๑๒	โรงพยาบาลค่ายอภิศร	สระบุรี
๑๓	โรงพยาบาลค่ายภาณุรังษี	ราชบุรี
๑๔	โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม	อุดรธานี
๑๕	โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์	สงขลา
๑๖	โรงพยาบาลค่ายกาวิละ	เชียงใหม่
๑๗	กองพยาบาลจังหวัดทหารบกอุตรดิตถ์	อุตรดิตถ์

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๑๘	กองพยาบาลโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	กรุงเทพมหานคร
๑๙	กองพยาบาลศูนย์สงครามพิเศษ	ลพบุรี
๒๐	กองพยาบาลศูนย์การทหารปืนใหญ่	ลพบุรี
๒๑	กองพยาบาลกรมการสัตวทหารบก	นครปฐม
๒๒	กองพยาบาลศูนย์การบินทหารบก	ลพบุรี
๒๓	กองพยาบาลจังหวัดทหารบกชลบุรี	ชลบุรี
๒๔	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบก เพชรบุรี	เพชรบุรี
๒๕	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกขอนแก่น	ขอนแก่น
๒๖	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกสุรินทร์	สุรินทร์
๒๗	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบก เชียงราย	เชียงราย
๒๘	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกชุมพร	ชุมพร
๒๙	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกอุดรธานี (ส่วนแยกที่ ๑ สกลนคร)	สกลนคร
๓๐	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกอุดรธานี (ส่วนแยกที่ ๒ นครพนม)	นครพนม
๓๑	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกปราจีนบุรี (ส่วนแยกอรัญประเทศ)	อรัญประเทศ
๓๒	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกอุดรศักดิ์ (ส่วนแยกน่าน)	น่าน
๓๓	หมวดพยาบาลจังหวัดทหารบกสงขลา (ส่วนแยกปัตตานี)	ปัตตานี
๓๔	หมวดพยาบาล เรือรบจ่ามณฑลทหารบกที่ ๑	กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๓๕	หมวกพยาบาลแผนกผลิตเส็บียงที่ ๒ เกียกกาย กรมพลศึกษาทหารบก	นครราชสีมา
๓๖	หมวกพยาบาลกองโรงงานวัคเจอร์ เบ็ค กรมสรรพาวุธทหารบก	อยุธยา
๓๗	หมวกพยาบาลคลังแสง กรมสรรพาวุธทหารบก	นนทบุรี
๓๘	หมวกพยาบาลคลังแสงที่ ๒ กรมสรรพาวุธทหารบก	ลพบุรี
๓๙	หมวกพยาบาลคลังแสงที่ ๓ กรมสรรพาวุธทหารบก	นครสวรรค์
๔๐	หมวกพยาบาลคลังแสงที่ ๕ กรมสรรพาวุธทหารบก	นครราชสีมา
๔๑	หมวกพยาบาลคลังแสงที่ ๖ กรมสรรพาวุธทหารบก	ราชบุรี
๔๒	หมวกพยาบาลแผนกผสมสัตว์ที่ ๑	กาญจนบุรี
๔๓	หมวกพยาบาลแผนกผสมสัตว์ที่ ๒	เชียงใหม่
๔๔	หมวกพยาบาลแผนกผสมสัตว์ที่ ๓	ขอนแก่น
๔๕	หมวกพยาบาลแผนกเส็บียงสัตว์ที่ ๑	นครราชสีมา
๔๖	หมวกพยาบาลแผนกเส็บียงสัตว์ที่ ๒	นครสวรรค์
๔๗	หมวกพยาบาลแผนกเส็บียงสัตว์ที่ ๓	ปราจีนบุรี
๔๘	หมวกพยาบาลสถานีพ้อมาที่ ๒	ร้อยเอ็ด
๔๙	แผนกพยาบาลโรงเรียนนายสิบทหารบก	ประจวบคีรีขันธ์
๕๐	แผนกพยาบาลสถานพักฟื้น กรมพลศึกษาทหารบก	สมุทรปราการ
๕๑	หมวกเสนารักษากองร้อยกองบัญชาการ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์	กรุงเทพมหานคร
๕๒	หมวกเสนารักษากองร้อยกองบังคับการ กรมผสมที่ ๓๑ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์	ลพบุรี

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๕๓	หมวดเสนารักษากองร้อยกองบังคับการ กรมผสมที่ ๓๑ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์	ลพบุรี
๕๔	หมวดเสนารักษากองร้อยสนับสนุนช่วยรบ กองพันที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์	เพชรบุรี
๕๕	หมวดเสนารักษากองร้อยกองบังคับการและบริการ กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์	ฉะเชิงเทรา
๕๖	หมวดเสนารักษากองพันสัตว์ต่าง ๆ กรมการสัตว์ ทหารบก	เชียงใหม่
๕๗	หมวดเสนารักษากองพันทหารสื่อสาร กองบัญชาการ ทหารบก	สมุทรสาคร
๕๘	หมวดเสนารักษารองเรียนสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร นครนายก	
๕๙	กองเสนารักษากองรบพิเศษที่ ๑ (พลร่ม)	ลพบุรี
๖๐	กองเสนารักษากองรบพิเศษที่ ๓ (พลร่ม)	ลพบุรี
๖๑	หมู่เสนารักษากองสรรพาวุธซ่อมบำรุง กรมสรรพาวุธทหารบก	อุบลราชธานี
๖๒	หมู่เสนารักษากองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๑ รักษาพระองค์	ลพบุรี
๖๓	หมวดที่ตรวจโรคจังหวัดทหารบกลพบุรี	ลพบุรี
๖๔	หน่วยตรวจโรคกรมพลศึกษาทหารบก	นนทบุรี
๖๕	หน่วยตรวจโรคที่ ๑	กรุงเทพมหานคร
๖๖	หน่วยตรวจโรคที่ ๒	กรุงเทพมหานคร
๖๗	หน่วยตรวจโรคที่ ๓	กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๖๘	หน่วยตรวจโรคที่ ๔	กรุงเทพมหานคร
๖๙	หน่วยตรวจโรคที่ ๕	กรุงเทพมหานคร
๗๐	หน่วยตรวจโรคที่ ๖	กรุงเทพมหานคร
๗๑	หน่วยตรวจโรคที่ ๗	กรุงเทพมหานคร
๗๒	หน่วยตรวจโรคที่ ๘	กรุงเทพมหานคร
๗๓	หน่วยตรวจโรคที่ ๙	กรุงเทพมหานคร
๗๔	หน่วยตรวจโรคที่ ๑๐	กรุงเทพมหานคร
๗๕	หน่วยตรวจโรคที่ ๑๑	กรุงเทพมหานคร
๗๖	หน่วยตรวจโรคที่ ๑๒	กรุงเทพมหานคร
๗๗	หน่วยตรวจโรคที่ ๑๓	กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ จำนวนหน่วยรักษาพยาบาลของกองทัพเรือและทััง

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๑	โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	กรุงเทพมหานคร
๒	โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ	กรุงเทพมหานคร
๓	โรงพยาบาลสรรพสิทธิ	กรุงเทพมหานคร
๔	โรงพยาบาลโรงเรียนนายเรือ	สมุทรปราการ
๕	โรงพยาบาลป้อมพระจุลจอมเกล้า	สมุทรปราการ
๖	โรงพยาบาลอากาศเกียรติวงศ์	สัตหีบ
๗	โรงพยาบาลสถานีทหารเรือสงขลา	สงขลา
๘	แผนกแพทย์โรงเรียนชุมพล	สัตหีบ
๙	แผนกแพทย์โรงเรียนพลทหาร	สัตหีบ
๑๐	แผนกแพทย์กองบินทหารเรือ	สัตหีบ
๑๑	พันพยาบาล	สัตหีบ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ จำนวนหน่วยรักษาพยาบาลของกองทัพอากาศและที่ตั้ง

ลำดับ	รายชื่อหน่วย	ที่ตั้ง
๑	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	กรุงเทพมหานคร
๒	โรงพยาบาลจันทบุรี เบงกา	กำแพงแสน
๓	แผนกแพทย์โรงเรียนนายเรืออากาศ	กรุงเทพมหานคร
๔	แผนกแพทย์โรงเรียนจ่าอากาศ	กรุงเทพมหานคร
๕	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๑	นครราชสีมา
๖	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๒	ลพบุรี
๗	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๓	ลพบุรี
๘	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๔	นครสวรรค์
๙	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๕	ประจวบคีรีขันธ์
๑๐	แผนกแพทย์โรงเรียนกองบินที่ ๗	นครศรีธรรมราช

หมายเหตุ กองบินที่ ๖ ไม่มีแผนกแพทย์

003195

เมื่อกระทรวงกลาโหมได้จัดตั้งหน่วยรักษาพยาบาลขึ้นในกองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศแล้ว พร้อมทั้งมีสมัครเจ้าหน้าที่ ทางด้านสุขภาพอนามัยหลายประเภท มีพยาบาลซึ่ง เป็นบุคลากรวิชาชีพพร้อมอยู่ด้วย จำนวนพยาบาลก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของกระทรวงกลาโหม ทางกระทรวงกลาโหมจึงได้ เปิดโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยขึ้น เพื่อผลิตพยาบาลเอง ทดแทนพยาบาลที่ขาดแคลนในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ พร้อมทั้งสนองความต้องการพยาบาลในประเทศอีกด้วย

วัตถุประสงค์ในการ เปิดโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยขึ้น เพื่อผลิตพยาบาลทหารให้มีสมรรถภาพและความชำนาญในการ ปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยตามมาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในวิชาทหาร เพื่อช่วยเหลือประเทศชาติทั้งในยามสงครามและยามปกติ และเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลของประเทศ ตลอดจน เพื่อพัฒนากิจการสายแพทย์ของกระทรวงกลาโหมให้เจริญทัดเทียมกับกิจการอื่น

โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย ได้เริ่มมีขึ้นเป็นแห่งแรกของกระทรวงกลาโหม คือโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ

ประวัติโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ เนื่องจากการขาดแคลนพยาบาลในกองทัพอากาศ พลอากาศจัตวา สติชัย ชีระบุตร (ยศในขณะนั้น) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งทำหน้าที่แทนแพทย์ใหญ่ทหารอากาศในขณะนั้น ได้เข้าพบ พลอากาศเอก เฉลิมเกียรติ วัฒนางกูร ผู้บัญชาการทหารอากาศ ได้กล่าวถึงปัญหาการขาดแคลนพยาบาล และได้ริเริ่มที่จะผลิตพยาบาลเอง ต่อมาทางกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้สร้างอาคารนอนและห้องเรียน หลังแรกทางทิศตะวันออกเมื่อ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ทำพิธีเปิดหลักสูตรเมื่อ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๑ มีนักเรียนรุ่นแรก ๓๐ คน ขณะนี้พลอากาศจัตวา สติชัย ชีระบุตร เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลอาคารเรียนได้สร้างเสร็จเมื่อ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ต่อมาได้สร้างอาคาร

ที่ ๒ ทางทิศตะวันตกเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ อาคารที่ ๓ ทางทิศเหนือสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ต่อมาอาคารทั้ง ๓ หลังได้ใช้ เป็นหอพักนักเรียนพยาบาล และมาสร้างตึกเรียนตั้งอยู่ตรงข้ามหอพักใน พ.ศ. ๒๕๑๓ และต่อเติมเติมอีกใน พ.ศ. ๒๕๑๔

ประวัติโรงเรียนพยาบาลดงครุฑและอนามัยกองทัพบก เนื่องจากการขาดแคลนพยาบาลในกองทัพบก กระทรวงกลาโหมจึงได้อนุมัติให้กองทัพบกสร้างตึกเรียนและหอพัก เป็นตึกสี่ชั้นโดยได้จัดงบประมาณส่วนหนึ่งจากกองสลากกินแบ่งของรัฐบาลสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพิธีเปิดหลักสูตรเมื่อ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๗ มีนักเรียนรุ่นแรก ๓๗ คน ขณะนั้นมี พลโทประภาคาร กาญจนาคม เป็นเจ้ากรมแพทย์ทหารบก และพันตรีหญิง พิทย บุษิต เป็นผู้บังคับกองโรงเรียนพยาบาล ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้ก่อสร้างตึกสามชั้นอีกหลังหนึ่งอยู่ทางทิศใต้ของตึกหลังแรก เพื่อใช้เป็นอาคารเรียนโดยเฉพาะ

ประวัติโรงเรียนพยาบาลดงครุฑและอนามัย กองศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ เดิมมีศูนย์การแพทย์ของกองทัพเรืออยู่ที่โรงพยาบาลทหารเรือ กรุงเทพมหานคร ปากคลองมอญ ไม่ไถ่รับผู้ป่วยที่เป็นหญิงและเด็กไว้ในโรงพยาบาล ต่อมา พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้เปิดโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า ให้การรักษาพยาบาลแก่ข้าราชการและครอบครัวได้สมบูรณ์ จึงเริ่มมีความจำเป็นที่จะต้องการพยาบาลหญิงเพิ่มขึ้น พลเรือตรี สนิท โปษะภุชณะ นายแพทย์ใหญ่ทหารเรือ เห็นความจำเป็น จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนพยาบาลขึ้น กระทรวงกลาโหมได้อนุมัติให้เปิดการศึกษา เมื่อ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ รับนักเรียนรุ่นแรกจำนวน ๒๕ คน สำหรับอาคารสถานที่ได้ก่อสร้างเพิ่มเติมอาคารส่วนที่เป็นค่านิไศของโรงเรียน โดยใช้เงินอุดหนุนของกรมแพทย์ทหารเรือ เมื่อ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่ด้วยอุปสรรคบางประการ การก่อสร้างได้ล่าช้าไปถึง พ.ศ. ๒๕๑๒ เสร็จไม่ทันกำหนดเปิดหลักสูตร ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้ก่อสร้างอาคารโรงเรียนเพิ่มเติมทางค่านิไศตะวันออกและตะวันตก กับล้อมรั้วโรงเรียนโดยใช้เงินอุดหนุนกรมแพทย์ทหารเรือ จนสำเร็จบริบูรณ์ในเดือนธันวาคม ๒๕๑๔

การมีโรงเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อทำการสอนวิชาชีพพยาบาล และวิชาทหารโดยเฉพาะ นับเป็นการผลิตคนได้ตรงกับความต้องการของกระทรวงกลาโหมอย่างแท้จริง เพราะสามารถกำหนดหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ โดยตระหนักถึงความสำคัญในด้านการเตรียมักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางเทคนิค ความรู้ทางด้านศาสตร์สาขาต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ทางด้านวิชาชีพ โดยการเลือกวิชาที่สอนและการจัดลำดับวิชาที่สอนให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานความต้องการของมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยทางร่างกาย จิตใจและสังคมของแต่ละคน วิชาพยาบาลทางคลินิก จัดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการนำความรู้ทางด้านทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติพยาบาลแก่ทหาร ครอบครัวทหาร และประชาชนทั่วไป ทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ ศาสนาและฐานะทางสังคมของบุคคลและครอบครัวนั้น ๆ โรงเรียนพยาบาลจึง เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงกลาโหมที่รับสมัครนักเรียนที่มีคุณสมบัติดังนี้

๑. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จากโรงเรียนในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการหรือโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะ (ไม่รับผู้ที่สำเร็จเทียบเท่า)
๒. เป็นสตรีโสด อายุ ๑๖ ปีบริบูรณ์ ถึง ๓๐ ปี น้ำหนักตัวไม่น้อยกว่า ๔๐ กก. และส่วนสูงไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ ซม.
๓. บิดามารคาสัญชาติเป็นไทยโดยกำเนิด
๔. เป็นผู้มีความประพฤติดี โดยมีใบรับรองความประพฤติจากอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่ผู้สมัคร เรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ครั้งสุดท้าย
๕. มีร่างกายปกติทุกส่วน โดยไม่เป็นผู้ทุพพลภาพ และไม่มีโรคประจำตัวอันจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและการฝึกอบรม หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือโรคซึ่งขัดต่อการเข้า เป็นนักเรียนพยาบาลดุงครรภ์และอนามัยกองทัพบก ตามที่ระบุไว้
๖. ไม่มีหนี้สินส่วนตัว
๗. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรม

๘. ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่าง เป็นจำเลยในคดีอาญา และไม่เคยต้องคำพิพากษาโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดในลักษณะลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

๙. ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างพักราชการ เนื่องจากความผิดหรือหนีราชการ

๑๐. ไม่เป็นผู้เคยถูกปลดออก เพราะความผิด หรือถูกไล่ออกจากราชการ

๑๑. เป็นผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบธรรม

สำหรับหลักสูตรในการศึกษามีดังนี้

๑. วิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น ๔ หมวดวิชา

๑.๑ หมวดวิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่จิตวิทยาทั่วไป สังคมวิทยาและปัญหาสังคม จิตวิทยาพัฒนาการ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

๑.๒ หมวดวิชามนุษยศาสตร์ ได้แก่พลศึกษา ปรัชญาเบื้องต้น หลักการสื่อสาร วัฒนธรรมไทย

๑.๓ หมวดวิชาภาษาศาสตร์ ได้แก่ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและศิลปการพูด

๑.๔ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ได้แก่เคมีชีววิทยา ชีวเคมี ฟิสิกส์ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา คณิตศาสตร์ สถิติ จุลชีววิทยา ปาราสิตวิทยา พยาธิ-สรีรวิทยา ชีวสถิติ

๒. วิชาชีพพยาบาล ได้แก่การพยาบาลเบื้องต้น ประวัติการพยาบาล และจริยศาสตร์พยาบาล การพยาบาลอายุรกรรม-ศัลยกรรม การพยาบาลกุมารเวช โภชนบำบัด การพยาบาลสูตินารีเวช การพยาบาลจิตเวช การบริหารงานในหอผู้ป่วยหลักและวิธีการสอน การพยาบาลอนามัยชุมชน ปัญหาและแนวโน้มวิชาชีพพยาบาล หลักการวิจัยเบื้องต้นทางการพยาบาล การพยาบาลผู้ป่วยอาการหนัก การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

๓. วิชาเลือก ได้แก่เกมมนุษย์สัมพันธ์ ธรรมศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษาคณิตร์ นาฏศิลป์

๔. วิชาทหาร ได้แก่วิชาทหาร เบื้องต้น เสนารักษ์สนาม การพยาบาล
เวชศาสตร์การปืน นีรภัยภาคพื้นและพัสดุ
๕. การฝึกงานตามแขนงต่าง ๆ
๖. การฝึกฝนตนเองและค้นคว้า

ระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร ได้มีการเปลี่ยนแปลงจาก ๔ ปี รัศมี
ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย มา เป็น ๓ $\frac{2}{2}$ ปี รัศมี เทียบเท่า
อนุปริญญาพยาบาลผดุงครรภ์ และอนามัย ในอนาคตอันใกล้ จะเปลี่ยนเป็นหลักสูตร
๔ ปี รัศมี เทียบเท่าปริญญาพยาบาล จำนวนผู้ที่มาสมัคร เข้าเรียนในโรงเรียน
พยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยกองทัพบก เมื่อ เปลี่ยน เป็นหลักสูตร เทียบ เท่าอนุปริญญา

รุ่นที่	ปี พ.ศ.	จำนวนผู้สมัคร	จำนวนที่รับ
๑๑	๒๕๑๓	๕๐๐	๕๐
๑๒	๒๕๑๔	๕๐๐	๕๐
๑๓	๒๕๑๕	๑๕๐๐	๕๐
๑๔	๒๕๒๐	๒๐๐๐	๕๐
๑๕	๒๕๒๑	๕๕๐๐	๕๐
๑๖	๒๕๒๒	๕๐๑๐	๕๐
๑๗	๒๕๒๓	๕๑๐๒	๕๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนผู้ที่มาสมัคร เข้า เรียนในโรงเรียนพยาบาลนครปฐมและอนามัย
กองศึกษากองแพทย์ทหารเรือ เมื่อ เปลี่ยน เป็นหลักสูตร เทียบ เท่าอนุปริญญา

รุ่นที่	ปี พ.ศ.	จำนวนผู้สมัคร	จำนวนที่รับ
๑๒	๒๕๒๒	๑๕๓๖	๕๐
๑๓	๒๕๒๓	๒๒๕๒	๕๐

จำนวนผู้ที่มาสมัคร เข้า เรียนในโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ เมื่อ
เปลี่ยน เป็นหลักสูตร เทียบ เท่าอนุปริญญา

รุ่นที่	ปี พ.ศ.	จำนวนผู้สมัคร	จำนวนที่รับ
๒๑	๒๕๒๑	๒๘๑๐	๕๐
๒๒	๒๕๒๒	๓๒๒๒	๕๐
๒๓	๒๕๒๓	๓๘๖๒	๕๐

จากสถิติดังกล่าวข้างต้น แสดงว่ามีผู้สนใจสมัคร เข้า เรียน เพื่อเลือกอาชีพ
อย่างมาก เมื่อ เปรียบ เทียบกับจำนวนผู้มาสมัครแต่ละปี จึง เป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า
ทำไมนักเรียนที่สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ซึ่งมีโอกาสที่จะ เรียนต่อในชั้นอุดมศึกษาได้
จึงตัดสินใจ เข้า เรียนในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ทั้งที่ ได้รับ เงินเดือน
ในอัตราค่า มีความเสี่ยงต่อการติดโรคสูง ดังนั้น เหตุผลในการเลือกอาชีพของแต่ละคน
จึงน่าจะเป็นสา เหตุและแรงจูงใจที่สนับสนุนให้เกิดการตัดสินใจเลือกเรียน ซึ่ง เหตุผล
ของแต่ละคนอาจ เหมือนกันหรือต่างกันได้ และเหตุผลนั้นอาจมาจากแรงจูงใจ และ
สิ่ง เร่าภายนอกมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนมากเช่นกัน เป็นค่นว่า
อยากมีรายได้สูง อยากมีเกียรติ ต้องการ เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ต้องการความนิยม
ยกย่องจากสังคม อยากแคง เครื่องแบบที่สวยงาม หรือบางคนก็เลือกตามความต้องการ
ของบิดามารดา และญาติพี่น้อง ตลอดจนเพื่อนฝูง และบุคคลที่รู้จัก บางคนก็เลือก

ตามความจำเป็น^๑ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งจะนำประโยชน์ไปใช้ประกอบในการคัดเลือกผู้มาสมัครให้ใ้คนที่มีความภาคภูมิใจที่สุด และอาจเป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดการเลือกเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม
๒. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาล

ปัญหา

๑. อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ยศสัญญาบัตรที่ทางกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้ การชักชวนของเพื่อน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิชาชีพพยาบาลหรือไม่
๒. นักเรียนพยาบาลส่วนมากเข้ามาเรียนเพราะต้องการสิทธิตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยโรงเรียนพยาบาลนครหลวงและอนามัยไซหรือไม

^๑ รัชชัย ชัยจิรฉายากุล, "การศึกษาที่เป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนแบบประถมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๓), หน้า ๑๐๘.

๓. องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาล ดังต่อไปนี้ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา บุคคลผู้ปฏิบัติที่ทางกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้ การชักชวนของเพื่อน สิทธิชนักเรียนพยาบาล จะมีความแตกต่างกันในระหว่างนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลนฤนครรภ์ และอนามัย กองทัพบก โรงเรียนพยาบาลนฤนครรภ์และอนามัย กองการศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ และโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศหรือไม่

สมมติฐาน

๑. องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาล ดังต่อไปนี้ ต่างมีความสัมพันธ์ต่อกัน

๑.๑ อาชีพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๑.๒ ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๑.๓ การชักชวนของเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๑.๔ บุคคลผู้ปฏิบัติที่ทางกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้ มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม

๒. สิทธิชนักเรียนพยาบาล มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

๓. มีความแตกต่างกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ อาชีพของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา บุคคลผู้ปฏิบัติที่ทางกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้ การชักชวนของเพื่อน สิทธิชนักเรียนพยาบาลในการเลือกวิชาชีพพยาบาล ระหว่างนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลนฤนครรภ์และอนามัย กองทัพบก โรงเรียนพยาบาลนฤนครรภ์และอนามัย กองการศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ และโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ

ขอบ เขตของการวิจัย

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลดุสิต วิทยาลัยพยาบาลดุสิต และอนามัยกองทัพบก โรงเรียนพยาบาลดุสิต วิทยาลัยพยาบาลดุสิต และอนามัยกองการศึกษา กรมแพทยทหารเรือ และโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ ไม่จำกัดว่าเป็นนักเรียนทุนประเภทใดก็ได้ที่ศึกษาอยู่ในปีการศึกษา ๒๕๒๓

๒. ใช้แบบสอบถามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถวัดองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกวิชาชีพพยาบาลของนักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมได้

ความจำกัดของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ใช้นักเรียนพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีโรงเรียนพยาบาลอยู่ ๓ แห่งเท่านั้น

คำจำกัดความ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

องค์ประกอบต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึง

๑. อาชีพของบิดาและมารดา หมายถึงการประกอบกิจการงานที่ทำให้บิดามารดาของนักเรียนพยาบาลมีรายได้ในปัจจุบัน ถ้าบุคคลใดมีหลายอาชีพในเวลาเดียวกัน ให้ถืออาชีพที่มีรายได้สูงสุด

๒. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา หมายถึงความรู้อุปการะของนักเรียนพยาบาลสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด

๓. การชักชวนของเพื่อน หมายถึง การที่เพื่อนถ่ายทอดแนวความคิดหรือชักชวนเข้าทำการสมัครสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม

๔. ยศสัญญาบัตร หมายถึง เมื่อสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลตติยคุณครุภและอนามัย ระยะเวลา ๓ ปี จะได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงกลาโหมเป็นว่าที่ ร้อยตรีหญิง เรือตรีหญิง เรืออากาศตรีหญิง

๕. สิทธิของนักเรียนพยาบาล หมายถึง ตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยโรงเรียนพยาบาล จะได้รับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ /

๕.๑ คะแนนเพิ่มในขณะสอบเข้า

๕.๒ ได้รับเครื่องอุปโภคตามที่ทางราชการได้กำหนด

๕.๓ ได้รับ เบี้ยเลี้ยงตามที่ทางราชการกำหนด ตั้งแต่วันที่รับตัว เป็น

นักเรียนพยาบาล

๕.๔ ได้รับเงินเดือนประจำทุกเดือนตามอัตราที่กำหนด ตั้งแต่วันที่รับตัว เป็นนักเรียนพยาบาล

ความสัมพันธ์ หมายถึง การเกี่ยวเนื่องกัน หรือความผูกพันซึ่งกันและกัน หรือการที่สิ่งหนึ่ง เชื่อมโยงกับอีกสิ่งหนึ่ง

การเลือกวิชาพยาบาล หมายถึง การคัดเลือกใจเรียนต่ออาชีพพยาบาลที่โรงเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม

นักเรียนพยาบาล หมายถึง นักเรียนพยาบาลตติยคุณครุภและอนามัย ซึ่งกำลังศึกษาวิชาพยาบาลและวิชาทหารอยู่ ณ โรงเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงกลาโหม ในปีการศึกษา ๒๕๒๓

โรงเรียนพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม หมายถึง โรงเรียนพยาบาลตติยคุณครุภและอนามัยกองทัพบก โรงเรียนพยาบาลตติยคุณครุภและอนามัย กองศึกษา กรมแพทย์ทหารเรือ และโรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. เพื่อ เป็นประโยชน์โดยตรงต่อโรงเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวง
กลาโหม ในการที่จะวางหลักเกณฑ์ในการรับนักเรียนพยาบาล
๒. เพื่อ เป็นประโยชน์ในการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนพยาบาล
ในสังกัดกระทรวงกลาโหม
๓. เป็นแนวทางในการศึกษา วิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องในขั้นต่อไป

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย